

GŁOS KRESOWY

WILNO, ŚRODA 31 MAJA 1933 R.

Rok I.

WILNO, ŚRODA 31 MAJA 1933 R.

Nr. 25.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
otwarta od godz. 9 do 6 godz. popoł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Niemiecka Nr. 22.
ODDZIAŁ: N. Wilejka, Gimnazjalna 9. Od 2-3 p. p.

Redaktor przyjmuje interesantów
od godz. 3 do 5 popoł.

Pakt Czterech

Warunek Francji

Francja rząda od Włoch zaniechania wrogiej taktyki w stosunku do Małej Ententy.

Od Niemców nie żąda się podobnego zachowania w stosunku do Polski.

LONDYN. — Rząd francuski przez swego ambasadora w Londynie zawiadomił dziś ministra spraw zagranicznych Simona, że aczkolwiek gotów jest parafować w Rzymie

pakt 4 mocarstw, to jednak zastrzeżenie, że podpis swój pod tym paktem położy dopiero wówczas, gdy otrzyma ze strony Włoch zapewnienie, że rząd włoski, podpisując pakt 4-ch mocarstw, równocześnie zobowiązuje się powstrzymać ujawnienia wrogiej taktyki, zarówno w stosunku do Francji, jak i państw Małej Ententy. Oświadczenie to wywołało w angielskich kołach rządowych silne wrazenie.

Parlament francuski przeciw paktowi

PARYŻ. „L'Ordre” podkreśla, że w kuluarach Izby Deputowanych panuje przekonanie, iż większość posłów wypowie się przeciwko paktowi 4-ch. Wątpliwe jest, czy Izba zmieni swe stanowisko po zapoznaniu, się ze szczegółową treścią paktu. Dyskusja w Izbie w kwestii

paktu odbędzie się prawdopodobnie 9 czerwca. Tenże dziennik podaje, że prezydent Lebrun jest podobno zdecydowanym przeciwnikiem paktu, a i w radzie ministrów nie łatwo osiągnąć jednogłębność w kwestjach, związanych z tym zagadnieniem.

Parafowanie paktu 4-ch

LONDYN. Agencja Reutersa donosi, że w kołach dobrze poinformowanych Londynu panuje przekonanie,

nie, że pakt czterech będzie parafowany w Rzymie dziś wieczorem, albo jutro rano.

Wielka obława na żydów w Berlinie

BERLIN. W dzielnicy zamieszkałej przez ubogą ludność żydowską, przy Grenadierstrasse, policja dokonała w dniu 30 b. m. wielkiej obławy, aresztując 60 osób. Przy rewizji skonfiskowano różne towary i biżuterję pod zarzutem, że pochodzą z kradzieży.

W obławie wzięło udział 150 policjantów, 240 agentów policji kryminalnej i kilkanaście samochodów ciężarowych.

„Odebrać żydom szlachectwo”

BERLIN. Pruska agencja narodowo-socjalistyczna ogłosiła artykuł, zatytuło-

wany: „Odebrać szlachectwo żydom”, w którym występuje z inicjatywą cofnięcia nadanych żydom tytułów szlacheckich. Tęgo rodzaju rozporządzeniem objęte miałyby być wszystkie rodziny żydowskie, podniesione do stanu szlacheckiego i te odgałęzienia niemieckich rodów szlacheckich, które wchodziły w związki z żydami.

Zarzut łączenia się z żydami i nadawania im tytułów szlacheckich agencja zwraca przedewszystkiem przeciwko Habsburgom i udzielnym książętom w drobnych państwach niemieckich.

Były kanclerz von Schleicher

osadzony w twierdzy

BERLIN. Krąży tu uporczywe pogłoski, że b. kanclerz Rzeszy gen. von Schleicher przebywa przymusowo w Kistrzyniu. Gen. Schleicher korzysta podob-

no z wolności osobistej, musiał jednak zarezytować słowem, honoru, że nie będzie się wydalal poza obręb twierdzy.

Bojkot flagi hitlerowskiej

SAN SEBASTIAN. Robotnicy portowi odmówili wylądowania okrętu niemieckiego na którym powiewała flaga hitlerowska. Podobny wypadek wydarzył się w por-

cie Santander i dopiero gdy kapitan okrętu polecił flagę opuścić, robotnicy przystąpili do pracy.

Polska tworzy wielki blok mocarstw? Mała Ententa i państwa Bałtyckie

PARYŻ. „Le Temps” w obszernym artykule, omawiającym zagadnienia paktu czterech, na podstawie informacji prasy zaznacza, że Polska myśli o powzięciu inicjatywy utworzenia nowego ugrupowania państw, w którym byłaby głównym czynnikiem. Koncepcja ta polega na związaniu trzech państw Małej Ententy z trzema państwami bałtyckimi: Litwą, Łotwą i Estonją, by tym sposobem zorganizować blok, łączący morze Czarne z Bałtykiem. Idea nie jest nowa, ale z punktu

widzenia ogólnego należy wyrazić żal, że pierwszą pośrednią konsekwencją paktu 4 głównych mocarstw, zawartego w celu unicestwienia rywalizacji 2 głównych środków wpływu na los Europy, byłby podział Europy na dwa nowe bloki: wschodni i zachodni. W każdym razie zadaniem Francji — kończy swe uwagi dziennik — winno być przeszkodzenie tego rodzaju rywalizacji, a we właściwym momencie Polska powinna odegrać rolę łącznika.

Do walki z hitleryzmem

powstała partja socjalistyczna w Zagłębiu Saary

Na terenie Saary powstało w ostatnich dniach nowe stronnictwo polityczne pod nazwą „Saarska Partja Socjalistyczna”. Partja ta powstała sobie m. in. za cel opierać się wszelkimi siłami przyłączeniu Saary do Niemiec. W chwili plebiscytu w

r. 1935, dążyć do utrzymania w terytorjum Saary obecnego ustroju pod nadzorem Ligi Narodów i organizować walkę przeciwko hitleryzmowi. Organem nowego stronnictwa jest pismo „Saar-Sturm”.

Walka hitlerowców austriackich z Heimwehrami

WIEN. — Wczoraj w Innsbrucku narodowi-socjaliści usiłowali przypuścić szturm do koszar Heimwehry. Straż Heimwehry rozwinęła się w łańcuch tyraljerski i poczęła strzelać do atakujących, raniąc ciężko 4-ch. Oddział Heimwehry cofnął się następnie do koszar. Dalszemu atakowi demonstrantów na koszarzy Heimwehry

przeszkodziło wojsko, które wyruszyło w sile trzech kompanji. Wojsko oczyściło śródmieście, ustawiło karabiny maszynowe i zasieki z drutu kolczastego. Spokój został rychło przywrócony. W ciągu całego dnia rannych zostało 36 osób, z czego 11, skutkiem strzałów. 18 osób aresztowano za opór władzy.

Rozruchy studenckie w Austrii

WIEN. W Innsbrucku studenci nacjonalistyczni urządzili demonstracje przeciwko wtargnięciu policji do uniwersytetu wiedeńskiego

go. W czasie demonstracji pobito kilku członków Heimwehry i zdarto z nich mundury. Policja rozpedziła demonstrantów kaskietami.

Japonja organizuje nowe niepodległe państwo

RYGA. W tutejszej prasie ukazała się wiadomość z Szanghaju, że rząd japoński nosi się z zamiarem ogłoszenia nowego

niepodległe państwo, którego stolicą będzie zajęty przez wojska japońskie Pekin.

Laudininki przystępują do „czystki” swojej partji

KOWNO. — Na nadzwyczajnym posiedzeniu centralnego komitetu partji laudininków powzięto uchwałę,

ażeby wykluczyć z partji, tych członków, którzy agituja za współpracą z partją tautininków.

Straszna katastrofa w kopalni na Sachalinie

MOSKWA. — Donoszą tutaj, że na Sachalinie w zagłębiu Tojszara, należącym do Japonji, w jednej z kopalń nastąpił wybuch gazów, skutkiem czego cała kopalnia została zasypana. Wybuch nastąpił podczas pracy, kiedy robotnicy znajdowali

się pod ziemią. Dotychczas wydobyto na powierzchnię 100 trupów. Pod ziemią znajdują się jeszcze 450 górników, których los jest niewiadomy. Akcja ratunkowa jest szalenie utrudniona doszczętnym zawaleniem się korytarzy podziemnych.

Już nadszedł

świeży transport wytwornej bielizny i galanterji damskiej

Bluzki jedw. i wełn. — — — 3.00	Trykoty jedw. — — — 2.25
„siatkowe — — — 2.50	fildekos — — — 1.20
Koszule dzienne „Madampolam” 1.80	Kombinacje jedw. — — — 6.00
„nansukowe — 4.50	Motyłki — — — 1.00
„nocne — — — 4.00	Komplet (koszulki i motyłki) — 8.50
„jedw. nocne — — — 10.00	Apaszki i szaliki od — — — 2.70

Spieszcie obejrzeć.

„JANUSZEK”

WILNO, STO-JANSKA 6.

Kostjumy kąpiel. fild. — — — 1.50	Kolnierzyki jedw. od — — — 1.00
„wielk. — — — 6.00	Torebki różnokolor. skór. — — — 4.50
Kapelusze plażowe — — — 1.50	Rękawiczki fild. — — — 1.30
Berety jedw./i fild. — — — 0.65	Fartuszki kucharskie — — — 1.80
Pończochy jedw. od — — — 2.50	„białe z koronkami — 3.00
Skarpetki tenisowe — — — 0.60	Inna drobna galanterja damska

Ceny dostępne.

BIGOS EUROPEJSKI

Czytając komunikaty, dotyczące Paktu Czterech odnosi się wrażenie, że jednak tam w Genewie coś jest nie w porządku. Raz po raz pojawiają się na szpaltach wielkich dzienników artykuły o drażliwej kwestji osiągnięcia konkretnego porozumienia.

Przed kilku dniami była chwila, że już miał być pakt podpisany i tarcia między mocarstwami zostały

zniesione. — Tymczasem okazuje się, iż jest zupełnie inaczej i Pakt Czterech mocarstw może wogóle nie dojść do skutku.

Polska, wychodząc z założenia, że pakt ten daje przewagę wielkim mocarstwom w sprawach, które obchodzą i ją także i że decydowanie czterech mocarstw czasem nie zupełnie idzie po linii interesów państw nie należących do paktu, założyła

stanowczy protest. Stanowisko naszego rządu w tej sprawie poparła także Mała Ententa.

Pakt Czterech daje Niemcom, które są właśnie jednym z tych czterech rozległe uprawnienia.

Pozatem jasną jest chyba rzeczą, że ich propozycje rewizjonistyczne znajdują wówczas więcej posłuchu.

Francja, widząc stanowcze veto ze strony Polski waha się i nie może zdecydować się na ostateczne słowo.

Niemcy naturalnie starają się by pakt czterech został podpisany jak najprędzej. Z sympatii popierają ich Włochy, które w pakcie czterech widzą zrównanie swych wpływów z przodującą Francją.

Sytuację zaognia obradująca obecnie konferencja rozbrojeniowa. Poglądy na temat zbrojeń, jakie ścierają się z sobą w Genewie służą jedynie do pogłębienia wzajemnych antagonizmów.

Najbliższe dni przyniosą zapewne rozplątanie tego węzła, w jaki się Europa uwikłała.

H.

Zygaki.

nie ucieknie...

Isak Pontatowski, samotny kupiec manufaktury, wybrał się do Zakopanego. Oczywiście postanowił w pierwszym rzędzie, odwiedzić góry i w tym celu zgodził sobie przewodnika-górala.

Przed wejściem na szczyt bardzo stromy, góral przewiązuje Isaka linką, którą następnie sam się mocno opasał.

Pan Isak patrzy zdziwiony, wreszcie wybuchł oburzeniem:

— Za kogo idziecie mnie brać góralu, jestem solidny kupiec i te dwa słoty, cośmy się zgodzili, to ja zapłać. Nie potrzebujecie mnie przywiązywać za sznurki, ja nie ucieknę!

giętka moralność

— Czy pan wie, że ten młody Henio Kancikiewicz rąbnął firmie za tysiące i uciekł zagranicę?

— A to such!—wolał pan Zdziszek—sprytny chłopak, będą z niego ludzie.

— Słyszałem również, że zabrał pański parasol, który pan zostawił tam przez zapomnienie.

— A to łobuz, drań, słodziej, kanaj!

Ocena wyników

ze strony polskich czynników autorytatywnych

Natychmiast po otrzymaniu rezultatów wyborów autorytatywne czynniki polskie w Gdańsku udzieliły następującego oświetlenia:

1) Jedyną partją, która jako hasło agitacyjne głosiła walkę z Polską i nastawienie antypolskie, t. j. partją dr. Ziehma, wyszła z wyborów rozgromiona.

2) Socjaliści wbrew przewidywaniom i nastawieniu walki wyborczej, jako walki z marksizmem, nie wyszli rozgromieni.

W sytuacji ich dała się odczuć poprawa po ostatniej wizycie Wysokiego Komisarza Rostinga w Warszawie.

3) Organ prasowy dr. Ziehma stwierdził przed kilku dniami, iż policja znajduje się w ręku jednej tylko partji, t. j. narodowych socjalistów, z czego wynika, że Senat nie panował już nad sytuacją w Gdańsku. Senat wolał dotychczas iść na politykę procesów z Polską, niż na lojalne współdziałanie z nią.

4) Rezultaty wyborów są wyrokiem na politykę dr. Ziehma i porażką hasła odwrócenia się od Polski. Narodowi socjaliści niewątpliwie w zrozumieniu absurdalności tej samobójczej polityki, w akcji wyborczej wyrzekli się jej.

Lot Hausnera nad Atlantykiem

Tajemniczy Polak

NOWY JORK. — W najbliższych tygodniach 3-ch lotników zamierza dokonać rekordowych przelotów ponad Atlantykiem.

Jeden z nich J. Smith chce przebyć drogę z N. Jorku do Paryża i zpowrotem w 74 godzinach, drugi — Litwin Stefan Drajus wraz z towarzyszem Stanisławem Girenasem zamierza dokonać przelotu z N. Jorku do Kowna bez lądowania, wreszcie trzeci Polak Stanisław Hausner startuje już w najbliższym czasie do Warszawy.

Powszechną sensację budzi jednak „tajemniczy Polak“, który chce ubiec Hausnera. Ma on już — według relacji, które przenikają na łamy prasy — wspaniale wyposażony aparat, na którym wybiera się w najbliższym czasie do Polski. Nazwisko lotnika jest trzymane w ścisłej tajemnicy.

Aparaty wszystkich lotników są wyposażone w myśl ostatnich wyników technologii, posiadają bardzo znaczną chyżość lotu i mogą unieść dużo materiałów pędnych.

W najbliższym czasie należy oczekiwać startów do lotów, które będą sensacją w świecie lotniczym.

Aparat p. St. Hausnera jest już od dawna gotów do startu. Lotnik odbywa stały trening i czeka poprawy fatalnych stosunków atmosferycznych nad Atlantykiem.

Kiedy wyleci tajemniczy Polak niewiadomo. Zdaje się, że podobnie jak chce utrzymać w tajemnicy swoje nazwisko, tak samo w tajemnicy którego dnia wystartuje.

Do Polski polecą zatem dwóch lotników Hausner i „tajemniczy niezajomy“.

W siedem dni dookoła świata

NOWY JORK. Amerykański lotnik James Mattern zamierza pobić światowy rekord szybkości lotu dookoła świata wynoszący 8 dni i 15 godzin. Mattern pragnie wylecieć z Nowego Jorku na wschód i powrócić do miejsca startu z zachodu, w czasie nie dłuższym jak 7 dni.

Płatowiec, na którym lotnik przedsięwzięcie lotu stoi już zupełnie przygotowany na lotnisku pod Nowym Jorkiem.

Jak tylko nadejdą meldunki o pomyślnej pogodzie, Mattern będzie usiłował przelecieć Atlantyk, by w ten sposób pokonać, pierwszy, najtrudniejszy etap.

Dalszy lot prowadziłby nad: Warszawą, Moskwą, wzdłuż kolei syberyjskiej do Jakucka, a następnie przez Alaskę i Kanadę z powrotem do Stanów Zjednoczonych.

Strażnicy ładu publicznego

rozpędzeni przez policję

BRUKSELA. Śródmieście Brukseli było widownią niezwykłych wypadków.

Mianowicie z okazji kongresu burmistrzów socjalistycznych zjechało do Brukseli przeszło 300 burmistrzów z rozmaitych miast belgijskich. Wszczęli oni na ulicy demonstracje, wskutek czego policja musiała ich rozpędzić. W parę minut po tych wy-

padkach agenci policyjni zmuszeni byli wydobyc palki gumowe i przy ich pomocy zlikwidować próby dalszych manifestacji.

Prasa belgijska zaznacza, że jest to pierwszy wypadek rozpędzenia przez policję burmistrzów, którzy w każdym mieście stoją na czele służby bezpieczeństwa.

Turcja przyłączyła się

do Sowieckiego projektu rozbrojenia

MOSKWA. Komisarz ludowy Litwinów otrzymał od tureckiego ministra spraw zagranicznych Tewfika Ruźdi-beja depezę, w której w

związku z sowieckim planem rozbrojenia, minister Tewfik-Ruźdi-bej zawiadamia, że Turcja przyłączy się do tego planu.

Bezprawne aresztowanie Polaka w Gdańsku

Jak donosiliśmy, popularny fotograf warszawski, M. Fuks, został aresztowany przez policję gdańską podczas filmowania charakterystycznej sceny ulicznej, przedstawiającej akcję przedwyborczą. P. Fuks siedzi jeszcze dotychczas w areszcie przy prezydium policji gdańskiej, a skonfiskowana mu taśma filmowa została wywołana. Po wyświetleniu jej

policja gdańska pocięła taśmę na kilka fragmentów, przyczem niektóre z nich mają ulec konfiskacji. W obronie aresztowanego obywatela polskiego stanął komisarz Rzeczypospolitej w Gdańsku, który zwrócił się do adw. Lempickiego z Gdyni z prośbą, aby ten podjął się obrony p. Fuksa.

Wielki obrót mały zysk		Tanio! Tanio! Tanio!		Powtarzają wszyscy, którzy odwiedzili	
nasz Polski		Skład konfekc. galanterji i trykotaży		podajemy spis naszych cen	
D. modne koszulki	1.35	W. Nowicki	30	M. koszule sport.	3.90
D. rajtuz. jedw. prima	2.40	Wilno—Wielka		M. krawaty od	0.50
D. kombinizon.	2.90	własna wytwórnia obuwia		M. kołnierzyki od	0.45

